

KULTURVITAMINER GIVER EN PAUSE FRA HVERDAGENS PROBLEMER

Ilden buldrer i komfuret, og vandpumpen knirker. En enlig elektrisk pære giver et søvnt skær over arbejdsbordet på en grå vinterdag. Snakken i gruppen går på, hvordan det varme vand er en selvfølge for os i dag, og om hvor tydeligt, dette bliver, når man arbejder i et køkken fra 1927. Den fysiske oplevelse af vilkårene i mellemkrigsårene og i arbejdsfællesskabet, blandet med duften af kaffe og småkager vækker og forstærker alle sanser, og vi ER vitterligt i 1927 for en kort stund.

AF BIRGITTE DAMKJER, FORMIDLER, DEN GAMLE BY

Museer kan skabe sociale rum, som opmuntrer til interaktion og samarbejde. I Den Gamle By tilbyder vores inkluderende forløb, såsom "Kulturvitaminer", en langsom formidling med tid til snak, perspektivering til deltagerne egne livsvilkår og noget at være fælles om.

Fortælling og fællesskab

I samarbejde med "Sundhed og Omsorg" i Aarhus Kommune tilbydes "Kulturvitaminer" i Den Gamle By. "Kulturvitaminer" er et fast tilbud med fem til seks forløb om året, hvor deltagerne alle er sygemeldte dagpenge-modtagere på grund af stress eller lignende. Formålet med forløbene er at styrke deltagerne oplevelse af at være hele mennesker, og ikke kun have en identitet som sygemeldt.

En tidsrejse i historien giver deltagerne en tiltrængt pause fra hverdagens problemer. Besøget i Den Gamle By åbner muligheden for at sætte den nutidige velfærd i et historisk perspektiv. For en kort stund tilbydes deltagerne at glemme eller fortrænge deres problemer, der til dagligt er forbundet med en længere sygemelding.

Med "Kulturvitaminer" faciliterer vi et fællesskab for en deltagergruppe på to til otte personer med tre besøg i samme uge.

Det første besøg, med H.C. Andersens barndom som omdrejningspunkt, har normalt en varighed på en time. I dette forløb bruger vi mindst to timer, og dette inkluderer også en kaffepause; hvor der er tid til spørgsmål, forundring og egne oplevelser. Omkring kaffebordet deler deltagerne gerne erfaringer fra museet eller andre steder, eller de spørger ofte specifikt ind til udstillinger, huse og vores generelle viden.

Det andet besøg foregår i vores bydele fra henholdsvis 1927 og 1974. En tid de selv husker, enten fra deres barndom eller ungdom i forældres og bedsteforældres boliger. Også denne dag sætter vi os med kaffen.

Det tredje besøg er baseret på praktisk-æstetiske oplevelser, hvor vi bager småkager og laver kaffe på støbejernskomfuret i de historiske omgivelser. Vi udgør et arbejdsfællesskab, som giver os et fælles tredje at være sammen om.

Bredspektret inklusion

Undervisningsteamet i Den Gamle By har i mange år tilbudt forløb for børn og unge med særlige behov samt erindringsbesøg for demensramte. Derfor lå det ikke fjernt at tilbyde et forløb for mennesker, som befinder sig i en sårbar periode af deres liv. Mange af de erfaringer, vi har fra forløbene for børn og unge, benytter vi også i dette forløb for voksne, nemlig langsom formidling, tid til snak, klare aftaler, et socialt rum samt noget at være fælles om.

Gode relationer til andre mennesker gør os glade og

◀ Det var Madam Bunkeflod, der lærte H.C. Andersen at holde af digtning og poesi. Fra rundvisningen "Der var engang en digter..."
© Den Gamle Bys fotoarkiv

▲ En kop kaffe fra en Madam Blå kande i 1927 miljøet. Kaffen er her en vigtig brik i at skabe det sociale rum for deltagerne i forløbet.
© Den Gamle Bys fotoarkiv

sundere. Det er konklusionen i en netop udkommet bog, "The Good Life" af Waldinger & Schulz, 2023, som forsøger at sammenstykke en opskrift på det gode liv på baggrund af verdens længste lykestudie. Derfor giver det god mening at tilbyde en mulighed for at opbygge eller styrke relationer til deltagerne i "Kulturvitaminer".

Dette understøttes af Falk & Dierking's model "The Contextual Model of Learning", der viser, at et centralt element i museumsoplevelsen er det sociale aspekt. Dermed er det indlysende at skabe eller styrke gode relationer i forbindelse med museumsbesøg. På museerne har vi muligheden for at facilitere et samvær, der kan medvirke til at skabe nye relationer. Vi er sammen i et socialt rum om noget fælles - løsrevet fra de daglige problemer.

Erfaringer og feedback

Hvad siger deltagerne? Først og fremmest kan vi mærke deltagerens begejstring under besøget på museet samt ønsket om at deltage de næstfølgende dage. Derudover kan

vi læse de positive evalueringer, som deltagerne kommer med efter forløbet. Og endelig hører vi fra de jobkonsulenter, der sidenhen arbejder med de sygemeldte, at forløbet har givet deltagerne værdi i form af en dybere selvforståelse og dermed en større parathed til at møde hverdagens udfordringer med arbejde eller uddannelse igen.

De positive effekter af "Kulturvitaminer" kan Den Gamle By ikke alene tage æren for, da deltagerne også møder andre kulturelle tilbud. Men det sociale rum, vi skaber for deltagerne under besøget samt vores bevidste valg af formidlingsmetoden, står som grundsten i de inkluderende forløb.

På museerne har vi både faciliteterne og medarbejdernes kompetencer, som gør det oplagt at skabe fællesskaber, der understøtter relationer. Mange kommuner opfordrer de sygemeldte dagpengemodtagere til at deltage i kulturelle arrangementer. Er dit museum ikke på besøgslisten, så spørg på kommunen om det kunne være en god ide at fremme initiativer for denne målgruppe. ■